

Ekstern periodisk evaluering av studieprogrammene Bachelor og Fine Art Master ved Kunstakademiet, Universitetet i Tromsø Norges Arktiske Universitet.

Følgende komite for eksterne fagfeller er oppnevnt til de to aktuelle programmene for studieåret 2021-22:

- Professor og prodekan Åsil Bøthun, Fakultet for Kunst, musikk og Design ved Universitetet i Bergen, leder av komiteen.
- Musemsdirektør, billedkunstner og tidligere professor Jörgen Svensson
- Camilla Fagerli, billedkunstner, fungerende kunstnerisk og daglig leder ved Tromsø Kunstforening
- Solfrid Elise Lindblom studentrepresentant fra Bachelor programmet

Bakgrunn

I følge UiTs retningslinjer skal en periodisk evaluering vurdere *“hvordan studietilbudets nivå og innhold fremstår i forhold til det fremste innen fagfeltets forskning og fagdidaktikk innen studietilbudets valgte innretning”*.

Retningslinjene beskriver at institusjonen skal utarbeide et oppdrag for den eksterne komiteen som peker på hvilke kvalitetsområder som skal vies særskilt oppmerksomhet i evalueringen. I tillegg skal relevans for samfunns- og arbeidsliv skal alltid vurderes.

Komiteen kan også velge å ta med andre kvalitetsområder som den finner relevant.

På grunnlag av evalueringsarbeidet skal komiteen komme med *konkrete forslag til hvordan studietilbudet kan videreutvikles*.

Bestilling fra instituttet

I bestillingen fra instituttet er det ønsket at følgende punkter skal gis særskilt oppmerksomhet:

1. Forholdet mellom arbeidskrav i form av Portfolio og eksamen (vurderingsform) i alle emner i de to studieprogrammene Kunst – bachelor og Fine Art – master.

Herunder ble det lister opp aktuelle problemstillinger:

- Arbeidskravenes relevans i forhold til læringsutbytte og undervisningsformer.
- Hvorvidt det som blir prøvd ved eksamen står i forhold til dette.
- Progresjon fra emne til emne gjennom programmet

-Fører dette fram til det som er målet med utdanninga? Er målet klart?

2. Studieprogrammenes relevans for samfunns- og arbeidsliv.

I tillegg ble det påpekt i bestillingen at komiteen også kunne velge å ta med kvalitetsområder som vi fant relevante utover de som ble beskrevet i de to forestående oppgavene ut fra de seks definerte kvalitetsområdene ved institusjonen: Programdesign, inntakskvalitet, kvalitet i undervisning og vurdering, relevanskvalitet, rammekvalitet og læringsutbytte.

Bakgrunnsmateriale gjort tilgjengelig for komiteen

Som bakgrunnsmateriale for denne rapporten har vi fått tilgang til beskrivelsen av UiTs kvalitetssystem, studieprogramevalueringer, dokumenter med beskrivelse og vurdering av akkrediteringskrav sett opp mot programmene (ukjent årstall), kandidatundersøkelser for hele UiT (fra perioden 2012-2021). Disse årlige kandidatundersøkelsene har hatt relativt få respondenter fra kunstfag, og gir derfor ikke relevant informasjon for videre bruk i denne rapporten. Resultater fra SHoT undersøkelser er ikke gjort kjent for komiteen.

I tillegg har komiteen hatt en gjennomgang av de aktuelle studieplanene sammen med tidligere instituttleder og seniorkonsulent fra administrasjonen. Vi har også fått tilsendt en oversikt over tilbudt kurs/aktiviteter og en års kalender med all undervisning ved programmene for inneværende studieår. Skriftlig dokumentasjon av årlige interne programevalueringer med tilbakemeldinger fra studenter er også gjort tilgjengelig for komiteen. Disse evalueringene tar utgangspunkt i programmet, og ikke i hvert enkelt emne.

Komiteen var på institusjonsbesøk i februar 2022, hvor vi deltok på et todagers seminar som omhandlet studiekvalitet sammen med undervisere, instituttleder og studenter fra begge programmene. Vi hadde da også dialog/samtale med underviserne, og var med på muntlige diskusjoner mellom studentene og undervisere både som observatører og deltagere. I dette seminaret var det også flere egenpresentasjoner av alumner.

Forslag og kommentarer til emnene i programmene

Hvordan sikre progresjon

Fagene våre bygger på en erfaringsbasert praktisk tilnærming, hvor modning er en av hovedkomponentene gjennom utdanningsløpet. Teknikker og ferdigheter utvikles også gjennom praktiske aktiviteter i studieløpet, og benyttes som komponenter for

videreutviklingen av det individuelle skapende arbeidet. Men i motsetning til vitenskapelige programmer, hvor første og andre syklus i utdanningene er programbaserte, og hvor alle studentene skal opparbeide seg samme type kunnskap og ferdigheter, skiller en billedkunstner-utdannelse seg fra dette, i og med at hver enkelt students progresjon er individuelt basert. Det er en umulig oppgave å definere en egnet lik linje fra a til å, med forhåndsbestemte komponenter av innhold som definerer progresjonen, som skal være likt gjeldende for alle studerende.

For at man skal sikre progresjonen hos hver enkelt student, må det derfor ses på løsninger som kan imøtekomme en individuell tilnærming til progresjon. Dette kan gjøres ved at studenten, i samarbeid med veilederen i begynnelsen av semesteret, utarbeider en individuell studie-/semesterplan, hvor det skisseres en struktur for hele semester, unikt for hver enkelt student. Dette dokumentet kan legges ved semesterrapporten, arkiveres og hentes frem gjennom hele studieløpet. Slik vil man sikre dokumentert progresjon tilpasset hver enkelt. Dokumentet vil også virke ansvarliggjørende studenten, og gi studenten påvirkning på innholdet av sitt studieløp.

Når det gjelder læringsutbyttene for hele programmet i et progresjonsperspektiv, så er de nyansert ut fra ord som *grunnleggende, forståelse, gode og særlig gode*. Dette henspiller fagfeltets særegenhet, som nevnt ovenfor med utfordringer i å definere hvordan man skal beskrive progresjonen på en slik måte at den favner alle, men samtidig ikke låser studenten til en måte å utøve kunstpraksis på. Læringsutbyttene er relevante og beskrivende i forhold til innhold som skal ruste studentene for utøvelsen av yrket, men vi ser at det ikke alltid er slik at arbeidskravene og eksamensformene imøtekommer aktiviteter som må til for å oppfylle læringsutbyttene. I læringsutbyttene kommer det frem at det er de kunstneriske arbeidene som er hovedkomponenten i programmene, men dette gjenspeiles ikke i arbeidskravene og eksamen.

I samtaler med studenter og faglige ved programmene ble det påpekt at innhold og kursvirksomheten i emnene i stor grad er avhengig av gjestelærere. I og med at det er et lite institutt med få studerende og faglige ansatte, er det ekstra sårbart når det kommer til kunstfaglig kompetanse. Både gjestelærere og professorer har stor innvirkningskraft på hvordan semesteret blir fra år til år. Det er mange fordeler med dette, men dokumentasjon på hvordan tidligere semester har sett ut i forhold til kursvirksomhet og gjestelærere er ikke tilgjengelig, og derfor er det vanskelig for fagstaben å sørge for utvikling fra år til år. Hva studentene lærer et semester kommer helt an på hvilke gjestelærere programleder og professor finner til å holde workshops. Dette blir ofte planlagt underveis i semesteret, og studentene får ikke utdelt en konkret plan for det aktuelle semesteret ved studiestart, eller senere. Dette gjør at hvert kull får en helt unik utdanning, som er vanskelig å forutse ved utdanningsstart.

Disse kursene og workshopene med inviterte gjestelærere i løpet av semesteret har forskjellige temaer og arbeidsmetoder, og er et nødvendig og godt tilbud for at studentene skal få kjennskap til forskjellige typer praksis. Særlig i lys av at programmet har få faglig ansatte, som umulig kan ha spisskompetanse på alle de forskjellige variasjoner og tilnærminger til fagfeltet. Ved hjelp av disse kursene, blir studentene også eksponert for en større bredde av faglige stemmer, som er viktig særlig fordi det er få faglige ansatte ved programmene.

Kurs bør kunngjøres i forkant av hver semesterstart, helst mot slutten av forrige semester, slik at studentene kan planlegge sin aktivitet for kommende semester og forberede seg på aktuelle kurs som passer inn i studieløpet deres. Enkelte kurs er gjentakende med overordnede elementer som alltid skal inngå innenfor rammen av utdanningen. De er enkle å inkludere og synliggjøre.

Vi anbefaler at det oppnevnes en programkomité som sammen jobber med å sette sammen kurs for etterfølgende semester, da med særlig fokus på de ikke "faste/gjentagende" kursene. Programkomiteen bør bestå av faglig tilsatte og studenter. Å ta stilling til hvilke kurs og fagkunnskaper man ønsker seg, vil virke bevisstgjørende på studentene, og gi de mulighet for påvirkning på studiene sine.

Det må komme tydelig frem hvem som har det overordnede ansvaret i planleggingen av undervisningen, og i organisering av kursene. Og også hvem det er som har det faglige ansvaret for hvert av programmene. Slik vi har oppfattet det, er det tilsatt en professor med skapende kunstkompetanse som er leder for hvert program, men av ulike årsaker som langvarige sykemeldinger og opphold mellom tilsettelser, har dette ikke vært organiseringen de siste årene. Flere av studentene har påpekt for oss at de synes det er manglende informasjonsflyt, og vanskelig å forstå hvem det er som har ansvar for hva, og hvem det er som har påvirkningskraft i forhold til innholdet i programmene.

Kommentarer og konkrete forslag til videreutvikling i enkelte emner ved BA-programmet med fokus på arbeidskrav og eksamen

I Emnene SAK1001-2001 er arbeidskravene og eksamen relativt like, med innlevering av en Portfolio som blant annet dokumenterer arbeider gjort gjennom emnet, beskrivelser av kursaktivitet og refleksjoner rundt egen praksis. Eksamen består av en muntlig presentasjon av kunstneriske arbeider og innholdet i portfolioen.

Fra bestillingen er følgende beskrevet om eksamen:

Eksamen består av at hver student holder en presentasjon for sensorene. Denne presentasjonen følges av en dialog mellom ekstern sensor og studenten. De andre

studentene kan være til stede under presentasjon og dialog. Hver student får en kort, individuell tilbakemelding fra ekstern sensor til slutt.

Og følgende beskrevet om portfolioen:

Innholdet i portfolioen er spesifisert i de ulike emneplanene og har en progresjon i krav til innhold og refleksjonsnivå. Format og form er ikke spesifisert og opp til studentene å utforme.

En digital Portfolio skal være en form for utlegning/dokumentasjon og refleksjon over siste semester. Den skal inneholde en oversikt over undervisning de har deltatt i, dokumentere egen praksis, tekster de har skrevet, tekster de har lest, samarbeid de har gjort, arbeid de har vært involvert i utenfor KA og eget kunstnerisk arbeid.

I samtaler med studentene under vårt besøk kom det frem at det ved eksamen ikke blir gitt tilbakemelding på Portfolio, noe som bidrar til at formålet blir uklart. Siden Portfolio heller ikke har noen verdi etter endt utdanning og i arbeidslivet, kan man stille spørsmålet om Portfolio i det hele tatt trengs. Det er en risiko for at studentene lager en mappe mer basert på et krav enn som et verktøy for egen utvikling. Intet kreativt arbeid foregår uten refleksjon. Dette gjelder også studenter ved et kunstakademi. En god underviser kan vurdere refleksjonsnivå hos den enkelte student under samtaler og diskusjoner. Dersom en intensjon med utdanningen er at studentene skal øve seg på å reflektere også i tekst, for eksempel, kan ansvarlig underviser be om en tekst (trenger ikke være lang) før hver ateliersamtale. I samtalen kan underviser diskutere teksten i forhold til det aktuelle arbeidet. Er det for eksempel en klar kobling mellom tekst og arbeid eller er det ikke? På denne måten blir teksten et verktøy for både underviser og student og dermed mer relevant.

At tilbakemeldinger på Portfolio ikke vektlegges ved eksamen viser at den har lite å bidra med i en eksamen, noe som også er en årsak til at mange kunsthøgskoler ikke har krav om en slik mappe. Det må legges til grunn at studenten ved en eksamen (for eksempel en utstilling) har tatt et valg av verk som representerer hans eget kunstneriske nivå. Det er imidlertid også rimelig å knytte en tekst til arbeidet som inngår i eksamen. Den teksten er da midlertidig knyttet til studentens nåværende arbeid.

Vi oppfatter det slik at dokumentasjonen, refleksjon og beskrivelser av aktivitetene som foregår i de forskjellige emnene muligens vektlegges i større grad enn en vurdering av de kunstneriske prosessene og verkene (verk brukt her som en beskrivelse av alle slags former for kunstpraksis) som er produsert i løpet av semesteret. Og det er ikke i noen av emnene et arbeidskrav om produksjon av verk (kun dokumentasjon av produksjon). Noe vi mener er en vesentlig mangel.

Evner til å kunne reflektere omkring og opp mot egne verk er en komponent som bør foregå parallelt med den skapende prosessen, og dette er særlig viktig i utvikling av forskningsperspektivet til fagene våre. Men det er viktig at refleksjon kommer ut fra

de skapende prosessene, samtidig som at det er kunstpraksisen som har hovedrollen. For at studenten skal arbeide parallelt med refleksjon knyttet til de praktiske prosessene, kan det være en ide å innføre korte referater etterfulgt av hver veiledningssamtale. Hvor studenten tar notater underveis i veiledningssituasjonen og utarbeider et referat, dette sendes så til lesning av veilederen som fyller på med informasjon der det er relevant. Dette referatet tas så frem ved neste veiledning. Disse referatene vil gi studenten godt grunnlag for å videreutvikle sine refleksjonsferdigheter.

For at hovedfokuset skal ligge på de skapende prosessene i eksamen og vurdering, mener vi at Portfolio med en muntlig presentasjon av innholdet i denne, gjennomgående i hele programmet, ikke er den best egnede måten å vurdere studentene ut fra.

Vi har følgende forslag til hvordan eksamensform og arbeidskrav kan videreutvikles for å skape større variasjon gjennom programmet og for å sikre at det er den kunstneriske produksjonen som gjennomgående har hovedkomponenten i vurderingene:

-muntlig eksamen foregår som en samtale mellom studenten og sensorene i atelieret, hvor studenten viser til arbeidsprosesser og resultater som hen har utført i det aktuelle semesteret. Fokuset i programmet og emnene (og da også i eksamen) bør ligge i prosessene, og det er i atelieret (arbeidsrommet til studenten) det er størst nærhet til prosessene. En eksamen som består av en presentasjon for sensorene med mulighet for at andre studenter kan være til stede, hvor sensorene gir en kort tilbakemelding til slutt, er ikke det beste utgangspunktet for å understøtte en vurderingssituasjon, hvor fokuset bør være på selve arbeidene med de tilhørende prosesser, og en evaluering av dette. I stedet flyttes fokuset i vurderingssituasjonen til selve presentasjonen, som mulig vil påvirke utfallet av vurderingen.

I tillegg kan studenten levere en semesterrapport som inneholder en refleksjon og eventuelt dokumentasjon av arbeider og prosesser som hen har vært gjennom. Denne delen trenger ikke nødvendigvis bestå av tekst, men kan også leveres i andre formater, eksempelvis lyd, bilde, video osv. Her er det kanskje viktig å understreke at den bør være kort og informativ.

Et annet arbeidskrav kan være innlevering av en oppgave i form av for eksempel en pressemelding i et semester, en *artistic statement* et annet semester, en katalogtekst, en prosjektbeskrivelse, en søknad på utstilling, en søknad på prosjektmidler, eller stipendsøknad, en muntlig eller skriftlig presentasjon av arbeider, prosesser, andre kunstnerskap, tematikk osv. Hensikten med dette arbeidskravet er å sikre at studenten får kjennskap til, og en forståelse for oppgaver som hen må mestre i utøvelsen av yrket. En Portfolio kan også være en av disse oppgavene, men siden Portfolio ikke brukes i utstrakt grad i det profesjonelle feltet,

men først og fremst i søknadsprosesser til høyere grader, er det ikke hensiktsmessig at denne oppgaven er et arbeidskrav i alle emnene (med unntak av det avsluttende emnet) gjennom hele programmet.

I det avsluttende emnet SAK-2002, er arbeidskravet og eksamen mer i tråd med hva vi foreslår for de tidligere emnene i programmet.

Arbeidskrav SAK-2002: Følgende arbeidskrav må være godkjent før eksamen kan avlegges:

*Prosjektbeskrivelse som beskriver individuelt arbeid eller prosjekt til avgangsutstilling
Bidrag til publikasjon knyttet til avgangsutstilling*

Eksamen består av: Muntlig eksamen basert på

Individuelt arbeid eller prosjekt presentert i avgangsutstilling og skriftlig presentasjon, kontekstualisering og refleksjon over eget arbeid i publikasjon knyttet til avgangsutstilling- Eksamen vurderes med Bestått/Ikke bestått.

Dette emnets arbeidskrav eksemplifiserer en nærhet til en profesjonell praksis som studenten vil ha godt utbytte av i utøvelsen av yrket, men også her mangler det et arbeidskrav som sier noe om produksjon av kunstverk.

For å ha en offentliggjøring av avsluttende eksamener ved programmet, kan sensorene forberede en oppsummering av hvert enkelt studentprosjekt som presenteres etter at alle studentene har avlagt eksamen.

Kommentarer og konkrete forslag til videreutvikling i emnene ved Master in Fine Art

I masterprogrammet er arbeidskravet i emnene SAK-3007 koblet på en bedre måte til en kunstpraksis hvor produksjonen av verk er en del av arbeidskravene.

I emnet SAK-3008 er det tilsvarende som i Bachelor programmet, en Portfolio med dokumentasjon av arbeider gjort i kurs og tilhørende refleksjoner som er arbeidskravene. Her mangler det også et arbeidskrav om produksjon av verk. I læringsutbyttet er det oppført at man skal ha *knowledge of the planning and completion of a solo exhibition*. Også her kunne man som tidligere foreslått lagt opp til en vurderingssituasjon i atelieret, hvor studentens verk og skisser gjøres tilgjengelige i tillegg til portfolioen, om det er slik at separatutstillingen ikke er tilgjengelig ved eksamen.

I emnet SAK-3009 er det som i de andre emnene portfolioen blant annet med dokumentasjon av arbeider utført i kurs som er arbeidskrav. I dette emnet er det i læringsutbyttene ikke nevnt noe om produksjon av kunstverk. Dette mener vi er en vesentlig mangel. Det kan tolkes slik at studentene ikke har noen skapende praktisk

praksis utover det som blir utført ved deltagelse på kurs, men at man i emnet skal konsentrere seg på utvikling av refleksjon knytte opp mot egen praksis. Som påpekt i bachelorprogrammet, bør refleksjon knyttet til det praktisk skapende arbeidet være noe som foregår parallelt. I likhet med at progresjon skjer i modning av praksis, kan man tenke samme tilnærming til progresjon i refleksjonsnivå. Innholdet i dette emnet bør vurderes å fordeles utover alle de tidligere emnene i programmet.

I emnet SAK-3095 mangler det også et arbeidskrav om at studenten skal utføre verk for avgangsutstillingen. Dette er beskrevet i læringsutbyttet. Eksamen i dette emnet er beskrevet som følgende: *The exam is performative and consists of a contextualization and reflection upon own individual works of art/project presented in the graduation show itself, and an individual contribution to the publication connected to it.* Ordet *performative* er tett knyttet til kunstsjangeren performance, og vi mener at det bør vurderes om denne beskrivelsen kan endres til en form som er mer nøytral, hvor det er mindre fokus på selve utførelsen av presentasjonen av de utstilte verkene. Også her bør det settes søkelys på kvaliteten på verkene i utstillingen og den medfølgende publikasjonen.

I alle de andre likestilte kunstutdannelsene i Norge, er semestrene oppdelt i delemner. Dette er noe som gjør at innholdet i programmene er tydeligere definert. Med vesentlig flere studenter i programmene ved disse institusjonene, er det muligens også et logistikkbehov som dekkes bedre med en slik inndeling. Ved å opprettholde 30 studiepoeng pr semester, og heller gi studentene en mulighet til å fritt velge kurs og innhold, skiller programmene seg fra de andre utdanningene. Dette kan brukes som et rekrutteringsmoment, med et fokus på at studentene hos dere selv har anledning til å definere hva innholdet i utdannelsen skal være. En moderat tilnærming til å definere enkelte av komponentene i programmet på en annen måte, kan være å dele et semester opp i for eksempel tre emner på 10 studiepoeng hver. Dette vil åpne opp for at studentene også kan velge andre emner ved universitetet, eller ved andre utdanningsinstitusjoner. Man kan også opprette enkelte emner med innhold i forhold til at programmene tilhører et arktisk universitet, som kan tiltrekke potensielle søkere som særlig ønsker et innhold i forhold til dette.

Kommentarer og konkrete forslag til videreutvikling av studieprogrammenes relevans for samfunns-og arbeidsliv

En forutsetning for utdanningens relevans for samfunn og arbeidsliv er at de faglige som har ansvar for den praktiske undervisningen har egen kunstnerisk praksis og skapende kompetanse, og at de har erfaring med kunstnerisk utviklingsarbeid. Arbeidsforholdene til underviserne må være tilrettelagt med hensyn til at kunstnerisk forskning i stor grad er praktisk. Og det er vesentlig at det legges til rette for at forskningen kan gjøres ved institusjonen. Undervisere

med egen kunstnerisk praksis er ofte bindeleddet mellom utdanning og arbeidsliv. Mange ganger er det også i dette møtet mellom student og underviser, at den uformelle kunnskapen i noen sammenhenger også kalt «den stille kunnskapen» deles.

Selv om målet med utdanningen ikke er å "levere" kunstnere til et marked, må det ikke bety at det ikke gis kunnskap om markedet. Kunstmarkedet er en betydelig aktør innen feltets strukturer som også styrer mye av kunsten og kunstnernes vilkår, enten du er innenfor eller utenfor den. På den internasjonale kunstarenaen, må kunstnerne i større grad forholde seg til kommersielle markeder, i motsetning til den norske arenaen, hvor de profesjonelle kunstnerne i større grad finansierer kunstnerisk aktivitet ut fra tilskudd og stipendordninger.

Kunstakademiets geografiske plassering byr på helt spesielle forutsetninger for en egenartet kunstutdanning. Politiske utfordringer verdenssamfunnet og spesifikt vesten står overfor i dag, som klimakrisen, forholdet til Russland og omdefinering av maktstrukturer og historieskriving som inkluderer ikke-vestlige erfaringer, ser annerledes ut fra et nordlig og samisk perspektiv. Kjennskap til regionen åpner opp for nye faglige tilnærminger. Nettopp dette med lokaliteten til utdannelsen, er noe som det bør fokuseres på i løpet av utdanningene. Kanskje dette er noe man kan legge inn i undervisningen som kurstilbud i begynnelsen på programmene, slik at studentene får en bevisst holdning til hvor de befinner seg, og hva som er sentralt for stedet, historisk, kulturelt og geografisk.

Kunstscenen i Tromsø har flere særtrekk, som tradisjonen for selvorganisering innen kunst- og kulturfeltet og faglige forbindelser som går vest- og østover fremfor de vanlige veiene til europeiske hovedsteder. Samarbeidene kunstakademiet har med andre kunstinstitusjoner i byen og regionen er verdifulle for studentenes mulighet til å lære yrkeslivet å kjenne og å bli kjent med fagfeltets infrastruktur i regionen. Kunstnerisk praksis har mange uttrykksmåter, eksempelvis arbeider noen med kuratering, andre som skribent, noen bygger alternative sosiale strukturer. Dette stiller naturligvis nok store krav til utdanningene, med intensjoner om å best mulig utdanne fremtidige kunstnerne. Mange tilbyr derfor eksempelvis kurs/emner og undervisning i juridisk kompetanse (opphavsrett og kontrakter), prosjektledelse, økonomi, markedsføring, kulturpolitikk, etikk, organisasjonsarbeid og videre. Det er mulig at dette dekkes opp av allerede eksisterende kurs i programmene, men det er kanskje hensiktsmessig å strukturere denne type undervisning gjennomgående i alle trinn av programmene.

Kunstverden er i dag preget av et mangfold av diskurser, ofte i en sosial-politisk kontekst, eksempelvis inkludert, men ikke begrenset til sosial design, klassepolitikk, migrasjon, feminisme, de kolonialisering, interseksjonell politikk, funksjonshemmingspolitikk, kapitalisme, identitet, antropocen, konflikt, healing, ritualer,

historie og så videre. Toneangivende kunstnere fra regionen er sentrale bidragsyttere på den internasjonale kunstscenen, og derav er det særlig muligheter for å innlemme noe av disse perspektivene i utdanningene.

Siden det er få studenter ved programmene, gir dette utdanningene særlige fordeler, i motsetning til de andre utdannelsene i Norge hvor det er vesentlig flere i kullene, noe som resulterer i at utdanningstilbudet må organiseres på en annen måte. Nettopp i denne særegenheten ligger det et stort potensial i å utvikle programmene til et unikt utdanningstilbud, hvor også studentene kan være med på å utforme innholdet, og med større fleksibilitet i innholdet. Samtidig som man imøtekommer nasjonale krav og rammer i forhold til hva en høyere utdanning skal inneholde. Dette kan være med på å gjøre programmene eksklusive, intime og designet ut fra behovene og ønskene til hver student, noe som med fordel kan brukes i rekrutteringsøyemed. Hvor man i stedet for å tilby en generisk utdanning som ligner på andre utdanninger andre steder, også kan tilby alternativer med en bevissthet i forhold til regionen.

Gøteborg, Berlin, Geilo og Bergen, 12. juli 2022

Jörgen Svensson

Camilla Fagerli

Solfrid Elise Lindblom

Åsil Bøthun